

III ROZBIÓR POLSKI

24 października 1795 roku nastąpił ostatni, III rozbiór Polski. Już w czasie trwania Insurekcji kościuszkowskiej 11 lipca 1794 roku poseł pruski w Petersburgu Leopold Heinrich von Goltz pisał w swym raporcie, że cała Rosja domaga się rozbioru Polski i wymazania imienia polskiego.

Monarchowie Rosji, Prus i Austrii uzgodnili wzajemnie traktat, zgodnie z którym przeprowadzili ostatni, pełny, III rozbiór Rzeczypospolitej. Polska utraciła w całości swoją państwowość. Władcy państw zaborczych podpisali dokument, zgodnie z którym imię Polski nie miało już pojawiać się na żadnych dokumentach, mapach i w dyskusjach międzynarodowych.

Największy obszar Polski zagarnęła Rosja, której przypadły wszystkie ziemie na wschód od Niemna i Bugu, łącznie 120 tys. km². Głównym inicjatorem III rozbioru Polski była Austria, która otrzymała (także w ramach rekompensaty za straty w wojnie z rewolucyjną Francją) Lubelszczyznę, resztę Małopolski z Krakowem, część Podlasia i Mazowsza. W sumie było to 47,1 tys. km², zamieszkałych przez około 1,5 mln ludzi. Były to tereny najczęściej zaludnione.

Prusom przydzielono część Mazowsza z Warszawą, Podlasia i Litwy. Ponadto Prusy zajęły ponad 23000 km² województwa krakowskiego, zwanego odtąd w Prusach Nowym Śląskiem.

Król Stanisław August Poniatowski opuścił Warszawę i udał się do Grodna, oddając się w pod opiekę i nadzór namiestnika rosyjskiego. 25 listopada abdykował na rzecz Rosji.

4 października 1795 roku Prusacy wywieźli ze skarbca na Wawelu polskie insygnia koronacyjne, m.in. miecz Szczerbiec, 6 koron, berła, jabłko. W 1811 roku zostały one przetopione w Berlinie na monety pruskie.

